

Editorial

II Jornades d'AsF: "Arxius i Drets Democràtics"

Les II Jornades d'Arxivers sense Fronteres (AsF) es duran a terme els propers dies 21 i 22 de febrer a l'auditori del Museu d'Història de Catalunya i es dedicaran aquest cop a la relació entre els *Arxius i els Drets Democràtics*. Amb la seva celebració ens disposem a consolidar aquesta cita bianual entre els professionals de l'àmbit arxivístic i els ciutadans interessats a reflexionar i debatre els temes relacionats amb la solidaritat i la cooperació dins del nostre àmbit d'actuació.

Si les I Jornades van servir d'introducció a la cooperació internacional

pel que fa a la protecció del patrimoni documental, oferint uns continguts molt generals, aquest cop un convidem a endinsar-vos en un tema més concret, la transcendència del qual és ben coneguda pels que treballem en arxius. Diversos fets de la història recent constaten la importància de la documentació com a prova per al reconeixement i davant la restitució de drets. Casos com el de Kosovo, on els refugiats retornats al seu país no han pogut recuperar els seus béns i ni tan sols demostrar la pròpia identitat, ja que la destrucció de la documentació no ho ha permès, són simptomàtics de la importància que tenen els arxius en la reconstrucció d'una societat. D'altra banda, les experiències viscudes a Alemanya amb la reobertura dels seus arxius policials responen al dret individual a conèixer les actuacions practicades en el seu expedient i sobre la seva persona, i al dret col·lectiu a conèixer una part de la pròpia història. Tots aquests exemples posen de relleu que l'exercici de la ciutadania i el reconeixement dels drets democràtics no són possibles sense la conservació del patrimoni documental. Un cop més la cooperació es justifica per raó que la desaparició o desatenció del patrimoni documental dificulta la recuperació de la memòria històrica i té conseqüències inabastables per la reestructuració d'una societat.

En el marc de les Jornades, les ponències tractaran la incidència dels arxius en l'exercici dels drets democràtics des de diferents punts de vista. Primer analitzarem els arxius com a element indispensable per l'exercici dels drets democràtics des del punt de mira de Joaquim Nadal, polític i historiador. Continuarem amb l'historiador Ricard Vinyes, que ens exposarà un exemple de recuperació de la memòria històrica al nostre país:

el cas dels nens fills de republicans que van ser separats de les seves famílies durant el franquisme. Els problemes en l'accés a la informació i a la documentació tenen també un espai de la mà d'Esteban Beltrán, director de la Secció Espanyola d'Amnistia Internacional. Abans del debat, acabarem aquesta primera sessió amb la participació de Josep M. Navarro, antropòleg i membre de l'ONG Sodepau, que ens parlarà del valor de la documentació en la història i el present del poble palestí.

L'endemà, després de l'Assemblea General Ordinària on estem convocats tots els socis d'AsF, tractarem l'accessibilitat dels arxius per a la defensa dels drets democràtics, comptant amb la visió de l'advocat i historiador Josep Cruanyes. Tot seguit, la ponència de l'arxiver i historiador Ramon Alberch abordarà la relació entre arxius i drets humans en les dictadures iberoamericanes. AsF hi serà present amb l'exposició per part de José M. Concepción del projecte de cooperació que s'està duent a terme al Matogrosso, al Brasil. Es tracta de la microfilmació del fons del bisbe Pere Casaldàliga a la Prelatura de São Felix do Araguaia, fons importantíssim per documentar la lluita del bisbe en aquelles terres a favor de les llibertats de les seves gents, exemple d'actuació segons la teologia de l'alliberament. Després del debat iniciarem la cloenda de les Jornades amb la intervenció de l'escriptor Alfred Bosch, que ens parlarà de la seva experiència amb els arxius.

Esperem que aquest espai de debat i reflexió resti obert com a mitjà de comunicació i difusió en matèria de cooperació en el camp de la protecció del patrimoni documental, i que contribueixi també a la conscienciació de la societat civil sobre la necessitat i utilitat de la protecció, conservació i recuperació d'aquest patrimoni.

sumari

- Editorial
- Projectes
- Notícies
- Junta Directiva
- Documents d'interès

PROJECTES

Projecte Bòsnia i Hercegovina

n Els dies 19 a 25 d'octubre del 2002 una representació d'Arxivers sense Fronteres viatjà a Sarajevo amb l'objectiu de planificar i garantir els recursos per a la posada en marxa del segon curs de formació en aquesta república balcànica. Després de mantenir entrevistes amb els representants de l'Arxiu Nacional de Bòsnia, l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional (AECI), l'Ambaixada espanyola i el director de l'Arxiu de Tuzla es va convenir endegar un curs bàsic a les ciutats de Banja Luka i Tuzla –amb la voluntat d'acollir arxivers d'arreu de la república– i un curs ja més especialitzat a Sarajevo. També es va decidir que en el disseny dels cursos s'escoltaria el parer dels arxivers bosnians, un cop hagin constituït la seva associació professional, i procedir a intercanviar informació entorn de cursos i col·loquis, i jornades que se celebrin en els respectius països. Val a dir, finalment, que en aquest projecte de cooperació hi juga un paper molt rellevant l'Assemblea Democràtica Local (ADL) de Sarajevo amb la qual AsF té signat un conveni de col·laboració.

Projecte de cooperació a El Salvador

n Un cop superat el procés de coneixement de les necessitats i formalitzats tots els requisits previstos en les normes de cooperació d'AsF, s'ha redactat definitivament el projecte de cooperació amb El Salvador, mitjançant una interlocució directa i permanent amb els representants de l'Arxiu Nacional d'aquest país. L'objectiu és oferir un curs de formació –ja acordat en els seus continguts per ambdues

parts- i intentar d'estendre'n la convocatòria a arxivers de països limítrofs (Nicaragua i Guatemala), que han expressat el seu desig de ser-hi presents. AsF es compromet a finançar el viatge i estada del professorat, mentre que la contrapart local s'encarregarà de cercar el local adient i els mitjans materials necessaris. Es té previst dur a terme el curs en el darrer trimestre d'aquest any. Finalment, remarcar la urgència d'aquesta actuació ja que s'intervé en una zona molt malmesa pels terratrèmols de l'any 2001 i on hi ha una gran manca de professionals amb formació en arxivística.

NOTÍCIES

XXXVI Conferència Internacional de la Taula Rodona dels Arxius (CITRA)

n Els dies 13 a 16 de novembre del 2002 es va celebrar a la ciutat francesa de Marsella la XXXVI Conferència Internacional de la Taula Rodona dels Arxius (CITRA) dedicada a reflexionar entorn de la percepció que la societat té dels arxius. A banda de la conferència pròpiament dita, aquesta convocatòria anual serveix per discutir les estratègies de futur del Consell Internacional d'Arxius i, sobretot, per conèixer els treballs que duen a terme les Seccions i Comitès.

En aquesta ocasió AsF fou present a l'assemblea general de la Secció d'Associacions professionals on es va presentar un informe relatiu als objectius del programa denominat "Arxivers Solidaris" -nascut de la reunió tinguda a Barcelona entre representants de la Secció d'Associacions i d'Arxivers sense Fronteres- i que hi ha el propòsit de desenvolupar al llarg dels anys 2003 i 2004. En aquesta mateixa as-

semblea va intervenir el president d'AsF per explicar la gènesi, els objectius i les activitats de la nostra organització, així com el nostre compromís decidit a impulsar el programa d'Arxivers Solidaris.

En el marc de la CITRA hi hagué una reunió d'Arxivers Solidaris a la qual va assistir la vicepresidenta d'AsF i on vàrem reiterar la necessitat d'un funcionament més harmònic i planificat en un projecte que té la voluntat d'aplegar els esforços de les persones i entitats que esmercen recursos en la cooperació arxivística internacional.

Donació del Parlament de Catalunya de tres ordinadors a AsF

n El mes de juliol de 2002, el Parlament de Catalunya va obrir, per renovació del seu parc d'ordinadors, una convocatòria pública per a entitats sense ànim de lucre i amb finalitats d'assistència i de cooperació. AsF va presentar una sol·licitud i el mes de setembre va obtenir tres ordinadors Pentium I, en bon estat de funcionament. Aquests tres ordinadors es van instal·lar a la seu d'AsF.

AsF a la Mostra d'Associacions de Barcelona

n Del 20 al 24 de setembre, i en el marc de "la Mercè", la festa major de Barcelona, es va celebrar la 7a Mostra d'Associacions on s'exposà la feina que associacions i voluntaris porten a terme a la ciutat. La plaça de Catalunya de Barcelona es va convertir en un espai dedicat a conèixer i on trobar informació sobre entitats de caràcter solidari i participatiu, amb concerts i activitats lúdiques. AsF va presentar un plafó amb informació i imatges sobre l'ONG i la seva tasca.

Acords

Sessió, 24 de juliol de 2002

Acordar que la tesorera i la secretària facin les gestions oportunes per tal d'adaptar l'estat financer i els estatuts al nou marc legal, arran de l'entrada en vigor de la Llei 50/2002, de 26 de desembre, de fundacions.

Aprovar la contractació d'una persona per a dur a terme les gestions administratives del projecte de Barcelona Coopera.

Sessió, 9 d'octubre de 2002

Aprovar la traducció a l'anglès dels documents següents: memòries (anys 2000 i 2001), estatuts, projectes, qüestionaris, estatut del cooperant, tríplic, butlletins.

Sessió, 20 de novembre de 2002

Aprovar la integració de les II Jornades d'AsF com a part de la formació establerta per als alumnes de l'Escola Superior d'Arxivística i Gestió de Documents de la Universitat de Barcelona.

Aprovar l'informe descriptiu i la memòria econòmica en relació amb el projecte de cooperació a Bòsnia realitzat entre els anys 2001 i 2002, així com la seva presentació a l'Ajuntament de Barcelona per a la seva justificació.

Aprovar la celebració de l'Assemblea General corresponent l'any 2002, el dia 22 de febrer, de 9 a 10 del matí, i en el marc de les II Jornades d'AsF.

Aprovar la proposta econòmica per a la traducció de documents destinats a la pàgina *web* d'AsF, a l'idioma anglès.

Aprovar el segon projecte de cooperació que es durà a terme l'any 2003 i la seva presentació a l'Agència Espanyola de Cooperació Internacional.

Aprovar el programa definitiu de les II Jornades d'AsF, sota el títol "Arxius i Drets Democràtics"

Aprovar una quota d'inscripció de 30 € a les II Jornades d'AsF, per a les persones que no siguin membres d'AsF i gratuït pels socis.

Aprovar el projecte de cooperació en matèria formativa que es durà a terme l'any 2003 a El Salvador i la seva presentació davant el Programa Barcelona Solidària de l'Ajuntament de Barcelona.

Aprovar la memòria econòmica del projecte de cooperació de les aules d'informàtica dut a terme a Guinea Equatorial.

Aprovar la memòria del projecte i la memòria econòmica del projecte Barcelona Coopera.

Aprovar dur a terme el projecte de cooperació que sobre història oral es realitzarà amb testimonis rellevants sobre la història de Guinea Equatorial, atenent els recursos disponibles a AsF.

Junta Directiva d'AsF:

PRESIDENT:

Ramon Alberch i Fugueras

VICEPRESIDENTA:

Mariona Corominas i Noguera

SECRETÀRIA:

M. Carme Martínez Rodríguez

TRESORERA:

M. Fèlix Roncero i Escudero

VOCAL DE COOPERANTS:

Alicia Pozo i Figueroa

VOCAL DE PUBLICACIONS:

Ramon Saball i Balasch

VOCAL DE PROJECTES A L'ÀREA AFRICANA:

Laura Ureña i Bosch

VOCAL DE PROJECTES A L'ÀREA EUROPEA I IBEROAMERICANA:

Josep M. Masachs i Suriol

VOCAL DE COORDINACIÓ DE REPRESENTACIONS TERRITORIALS

A L'ESTAT ESPANYOL:

Antonio González Quintana

VOCAL DE FORMACIÓ:

Pilar Carbonell i Olivares

A/E JUNTA DIRECTIVA D'ASF:

arxiverssf@yahoo.es

- Ares, Carlos: "4.677 papeles llenos de horror. Los documentos desclasificados por EE UU detallan con frialdad torturas, secuestros y desapariciones en la dictadura argentina", **El País**. Madrid: 25 d'agost de 2002, p. 4.
- "Arxivers Solidaris". **Compactus**, 4 (maig - agost 2002), p. 13.
- Cruanyes i Tor, Josep: "L'espoliació del patrimoni documental i bibliogràfic de Catalunya durant la Guerra Civil espanyola (1937-1939)", **Lligall**, 19 (2002), p. 35-71.
- Honigmann, Peter: "Die Akten des Exils: Betrachtungen zu den mehr als hundertjährigen Bemühungen um die Inventarisierung von Quellen zur Geschichte der Juden in Deutschland", **Der Archivar**. Düsseldorf: v. 54, 1 (2001), p. 23-31.
- Kozar, Azem: "The destruction impact on storage rooms and equipment of archives as the consequence of the war in Bosnia and Hercegovina", **Atlanti**. Eslovenia: International Institute for Archival Science, v. 11, 2 (2001), p. 176-182.
- López López, Pedro; Álvarez Zamora, Ángeles; Montero Díaz, Ana Belén: "Información y documentación en derechos humanos", **Revista General de Información y Documentación**. Madrid: Servicio de Publicaciones, Universidad Complutense, v. 10, 2 (2000), p. 219-240.
- Obert, Caroline: "La mission d'études sur la spoliation et la restitution des biens des juifs de France", **Mémoire et histoire: Les états européens face aux droits démocratiques des citoyens du XXIème siècle: Symposia**. París: International Council on Archives, 2000, p. 143-146.
- Pintilie, M. Florin: "Modalités de conservation et d'accès aux documents de la Securitate actuellement en dépôt dans les archives du Service Roumain d'information", **Mémoire et histoire: Les états européens face aux droits démocratiques des citoyens du XXIème siècle: Symposia**. París: International Council on Archives, 2000, p. 151-154.
- Plathe, Axel: "L'UNESCO et la gestion des archives des services de sécurité des anciens régimes repressifs", **Mémoire et histoire: Les états européens face aux droits démocratiques des citoyens du XXIème siècle: Symposia**. París: International Council on Archives, 2000, p. 127-134.
- Sánchez Carrasco, M. Jesús: "Bosnia-Herzegovina: un reto para la historia y para los archiveros", **Archivamos**, 43-44 (1r - 2n trimestre 2002), p. 42-45.
- Table ronde: "Les archives contre l'exclusion", **La Gazette des Archives**, 184-185 (1r - 2n trimestre 1999), p. 113-122.
- Zombor, M. Ferenc: "L'accès aux données d'intérêt public et aux archives après la transition démocratique en Hongrie", **Mémoire et histoire: Les états européens face aux droits démocratiques des citoyens du XXIème siècle: Symposia**. París: International Council on Archives, 2000, p. 147-150.

Arxivers sense Fronteres

Edita:

Arxivers sense Fronteres (AsF)

NIF: G61898755

Adreça:

Ptge. del Crèdit, 7, pral.
08002 Barcelona
Tel. 93 301 20 34
<http://www.arxivers.org>

Redacció (a/e):

arxivessf@yahoo.es

Coordinació:

Ramon Saball i Balasch

Disseny: Curbet CG

Impressió: Norprint, S.A.

D.L.: GI-1.318/2001

ISSN: 1578-8717

Associar-se a AsF:

Quotes individuals anuals (a elegir): 35 € / 45 € / 60 €

Quota institucional: 120 €

Núm. de compte d'AsF: La Caixa
2100 - 3000 - 11 - 2201666476
Fax: 93 402 76 38

